Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Tĕrgul Inuluĭ Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 192. **Braşov, Lunĭ-Marţĭ, 29 August (10 Septemvre)** **1895.**

Din causa sfintei sĕrbătorĭ de mâne ḑiarul nu va apăre până Mercurĭ séra.

Frasiologiă guvernamentală.

Braşov, 28 August v. 1895

Unul dintre inspiratorii de frunte ai d-lui Banffy, contele Albin Csaky, faimos de pe timpul când era ministru al instrucţiunei publice, a înaugurat ciclul dărilor de sémă ale deputaţilor din tómna acésta, pronunţându-se înaintea alegĕtorilor sĕi din Breznobánya asupra situaţiunei politice.

Nu e intenţiunea nóstră, de-a reda aicĭ cu de-amĕnuntul opiniunile lui Csaky. A vorbit şi el, cum o sĕ vorbéscă şi ceilalţĭ după el, în favorea politicei partidei dela putere. O importanţă deosebită nu putem da, prin urmare, cuvintelor sale. Totuşĭ caracteriséză vorbirea d-lui Csaky mersul ideilor celor ce stau aḑĭ la cârmă şi de aceea vom schiţa aicĭ în trăsurĭ fugitive cuprinsul ei. Mai întâiu, firesce, Csaky vorbesce despre reformele bisericescĭ-politice şi ia în apĕrare guvernul contra acusărilor, că prin aceste reforme ar fi turburat numai pacea confesiunilor din ţéră.

Ceea ce-l supĕră pe d-l Csaky şi pe soţii sĕi dela guvern mai tare nu sunt învinuirile acestea, ci este intrarea în acţiune a partidei poporale maghiare şi modul ei de luptă. El găsesce, că agitaţiunile partidei lui Zichy au tendinţe forte periculóse, de-a turbura pacea şi buna înţelegere între stat şi biserică, şi între diferitele confesiunĭ. Csaky sfîrşi tânguirile sale cu privire la uneltirile partidei poporale esclamând în mod caracteristic: „Dumneḑeul Maghiarilor sĕ le erte, căcĭ nu sciu ce fac!“

Dér óre scie contele Csaky ce face, orĭ scie baronul Banffy încătrău mână carul statului?

Pote, că ar avé şi ei lipsă de îndurarea Dumneḑeului Maghiarilor, căcĭ într'un fel lucră şi într'alt fel vorbesc.

După ce a asigurat, că guvernul nu va ceda în cestiunea neconfesionalităţii şi că cu cestiunea introducerei administraţiunei de stat nu se va puté ocupa dieta în sesiunea viitóre, deórece după desbaterea budgetului vor urma festivităţile mileniului, trecù şi la cestiunea naţionalităţilor.

Csaky susţinù, că guvernul nu vré sĕ asupréscă nicĭ o naţionalitate, că nu e stat mai liberal faţă cu cetăţenii sĕi ca statul ungar etc. etc. Frasele acestea le auḑim la fiă-care ocasiune. Ele nu au avut şi nu vor avé nicĭ cel mai mic efect, căcĭ simte şi vede orĭ şi cine, duşman şi amic, că sunt numai vorbăriă gólă, menită a ascunde adevĕrul.

Csaky o face încai de astă-dată cu fĕrfoiŭ, mergĕnd până a susţiné, că „lăţirea limbei maghiare nu se îndreptă contra naţionalităţilor şi că ea servesce numai a procura acestora însuşirĭ egale.“ Ce fariseism, ce întortochiare cinică a adevĕrului!

Sub titlul lăţirei limbei maghiare este atacat pe tótă linia dreptul de limbă al poporelor nemaghiare şi se declară rĕsboiŭ culturei, ba esistenţei lor naţionale. Şi totuşĭ acéstă acţiune rĕsboinică sĕ nu fiă îndreptată în contra lor?

Ḑice Csaky, că statul, pe lângă păstrarea autorităţii sale, vré înflorirea fiă-cărei naţionalităţĭ. Dér cum sĕ înfloréscă, când li-se ia şi aerul şi sórele încălḑitor al limbei şi al culturei naţionale proprie? Cum sĕ înfloréscă, când din ómenĭ cu însuşirĭ date dela Dumneḑeu, vor sĕ facă nisce automaţĭ ai limbei şi ai culturei maghiare?

Csaky póte fi un mare Ungur, dér patima órbă a rassei îl face sĕ nu aibă nicĭ cel mai mic simţ pentru adevĕrata libertate şi dreptate, fără de care nu va puté dăinui statul ungar, cu tot trecutul lui milenar.

CRONICA POLITICĂ.

— 28 August.

Despre **bugetul ungar** al anului viitor află *„Magyarország“* următórele: Preliminarul de spese pentru 1896 va întrece pe celea din anii trecuţĭ. Spesele se vor urca chiar cu suma rotundă de 10 milióne. Dintre aceste 10 milióne cad 4 pe miliţiă $1\frac{1}{2}$ pe căile ferate, $\frac{1}{2}$ pe esposiţia milenară, $1\frac{1}{2}$ pe matriculele de stat, $\frac{1}{2}$ pe judecătorii, $\frac{1}{2}$ pe honveḑime, şi 600.000 fl. pe dotarea funcţionarilor de stat din incidentul mileniului. Cheltuelĭ mai marĭ se arată şi în ministerul de presidiu, precum şi în cel de culte. Sumele acestea se vor scóte din dările de consum, dările directe şi de tutun, apoi din venitele căilor ferate a postelor şi telegrafelor, fabricelor, şi a vămilor.

*

Ḑiarul din Budapesta *„Magyar Hirlap“* primesce din Bucurescĭ o corespondenţă, în care se spune, că în tómna acésta se vor face **marĭ schimbărĭ în viéţa politică a României**. Astfel regele *Carol* ar fi hotărît sĕ disólve camera şi senatul şi sĕ-şĭ formeze un nou cabinet ministerial. Disolvarea camerei şi a senatului, ḑice numitul ḑiar, se va face în 20 l. c., ér nóuĕle alegerĭ se vor ordona în 20 Octomvre. Viitorul cabinet va fi un *cabinet neutral.*

*

Guvernorul Galiţiei, **contele Badeni** a venit în conflict cu pressa liberală polonă. Ansă la acesta au dat cuvintele, pe carĭ le-a rostit numitul conte unei deputaţiunĭ a oraşului Biala. Ḑiarele germane ḑic, că Badeni s'a esprimat cu astă ocasiune, că nu va suferi asuprirea nimĕruia din Biala pentru naţionalitatea séu confesiunea sa. Foile polone se plâng, că Germanii din Biala asupresc pe Polonĭ, şi nu Polonii pe Germanĭ, cum afirmă pressa germană, decĭ provócă pe Badeni sĕ-şĭ comenteze mai bine cuvintele. „Décă enunciările contelui Badeni“ ḑice *„Nowa Reforma“* „în adevĕr au fost aşa, cum le-au împărtăşit ḑiarele germane, atuncĭ noĭ Polonii trebue sĕ vedem în ele *atac contra datorinţelor patriotice*“.

Csáky între alegĕtorii sĕi.

Fostul ministru de culte conte Albin *Csáky* şi-a ţinut la 7 Septemvre darea de sémă înaintea alegĕtorilor sĕi din Breznobánya.

Vorbirea şi-a început'o făcĕnd o reprivire asupra legilor bisericescĭ politice, accentuând, că nu vré sĕ justifice politica guvernului, deórece el însuşĭ a fost membrul acestuia pe acel timp.

Spuse apoi, că unele cercurĭ se pórtă cu pornirĭ duşmănóse atât faţă de ordinaţiunea din Februarie (botezurile din căsĕtorii mixte) precum şi faţă de introducerea instituţiei matriculelor de stat. Când guvernul a aşternut spre desbatere legile bisericescĭ-politice, n'a păşit în mod ofensiv contra bisericelor, séu contra vre-unei religiunĭ, ci a voit numai sĕ repareze cercul de influenţă bisericéscă, de cel al statului. Ţinta guvernului este restabilirea păcei bisericescĭ, şi nicĭ decât vătĕmarea intereselor eclesiastice.

Contele Csáky „sbiciuì“ apoi păşirea partidei poporale şi modul ei de-a lupta. Partida poporală — ḑise el — voesce prin agitaţiile ei sĕ turbure pacea şi concordia(!) şi tendinţele ei sunt cu atât mai periculóse, cu cât nu resuscită neînţelegerĭ numai între stat şi biserică, ci şi între singuraticele confesiunĭ, fiind-că pretinde privilegii pentru o confesiune. Partea acésta a vorbirei şi-o sfîrşi cu cuvintele: „Dumneḑeul Maghiarilor sĕ le ierte, căcĭ nu sciu, ce fac“.

Reîntorcĕndu-se la politica bisericéscă a guvernului şi la programul referitor la acésta, Csáky ḑise, că punctul de vedere al guvernului în cestiunea neconfesionalităţii, negreşit va trebui sĕ iese victorios: în privinţa acésta guvernul nu şovăesce.

Vorbi mai departe despre *administraţia de stat* declarând, că abia décă va venì rĕndul la acésta în viitórea sesiune parlamentară, deórece desbaterea budgetului pe 1896 va recere timp mai îndelungat şi apoi „naţiunea“ va fi ocupată cu sĕrbările milenare.

In sfîrşit Csáky ḑise câte-va cuvinte şi asupra *cestiunei naţionalităţilor* accentuând că guvernul nu vré sĕ asupréscă nicĭ o naţionalitate, ci dinpotrivă: pe lângă apĕra-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

„Cum am venit la teatru german“

de *Agata Bârsescu.*

Cei carĭ am vĕḑut'o pe scenă pe Agata Bârsescu cred că nu ne-am depărtat fără a fi mândri, că o Româncă a devenit artistă atât de celebră pe scena teatrului german. Toţĭ am admirat'o şi a trebuit sĕ ne punem întrebarea cum a ajuns dênsa la teatrul german?

Valurile cele frumóse ale Dunărei, cântate în valsul de Ivanovicĭ sĕ vede, că au făcut o mare impresiă asupra Bârsescei, căcĭ măréţa sa carieră şi-a făcut'o la malul „frumósei Dunăre albastră“ şi în frumosul oraş Viena. In ḑiarul beletristic „An der schönen blauen Donau“ sub titlul. „Cum am venit la teatrul german“ este scris de însă-şĭ artista un articol, care cred a fi de interes pentru cei ce vor sĕ scie cum a devenit ea artistă a teatrului german. Cele scrise de d-şóra Bârsescu sunt adresate redactorului ḑiarului amintit încă prin anul 1887. Sĕ las dér sĕ vorbéscă dênsa:

Intrebarea D-tale D-le Redactor este aşa de simplă şi totuşĭ rĕspunsul mi-e greu de tot. Inţeleg a-ţĭ rĕspunde décă ai fi înaintea mea acasă la mine în drăgălaşa mea odaiă unde mĕ delectez privind la prinţii şi prinţesele artei mele şi pentru care sunt entusiasmată în continuu, séu când sufletul meu nisuitor tot spre mai sus, ar aluneca din calea sa spinósă séu ar fi lovit de-o pétră ce ar cădé, atuncĭ a-şĭ voi sĕ-ţĭ spun net şi franc tot ce aşĭ avea pe inimă la întrebarea D-tale.

Cer însĕ ca acest capitol al vieţii mele pentru mine atât de însemnat pentru public însĕ póte nu atât de interesant sĕ-l istorisesc eu marelui public. Imĭ pui fără voiă condeiul în mână şi mĕ facĭ .. sĕ scriu, ceea ce nu sĕ ţine de ocupaţia mea şi cunoscĭ ḑicala cea plină de înţelepciune: „paşce iarba care o cunoşcĭ“. M'a apucat un tremur şi încă un tremur de diletant pentru acest atentat faţă de cetitorii D-tale, dér mĕ consolez cu aceea, că nesuccesul meu probabil asupra D-tale va cădé.

Cum m'am făcut artistă? După o mare luptă cu mine însu-mĭ pentru un ideal al meu şi póte contra destinului meu.

Deşi tatăl meu, care era colonel trăia în societatea metropolei române unde m'am născut eu, totuşĭ am crescut retrasă departe de societate.

Crescută într'o mănăstire, acésta încă a înfluinţat asupră-mĭ, făcĕndu-mĕ a mĕ depărta de societăţĭ şi a trăi tot numai cu lucrurĭ sfinte între zidurile mănăstirii.

Abia de 15 anĭ şi voiam sĕ port „voal“. Părinţii se opuseră şi mĕ luară din mâna călugăriţelor. Indată intrai în societate bucurându-mĕ de tóte ale sale plăcerĭ.

Părinţii mĕ logodiră cu un tînĕr de posiţiă înaltă pentru care am avut simpatiă, dér n'au fost în stare sĕ mĕ abată dela dorinţa ce mĕ tot mâna cătră artă; n'am voit sĕ mĕ mărit şi aşa sĕ strică tot.

Pentru a scăpa de neplăcerea şi observările ce-mĭ facură părinţii din causa acésta, primii postul de învĕţătóre în pensionatul de fete din Ploeşcĭ. Nu aveam încă 16 anĭ împliniţĭ şi aveam eleve mai în etate decât mine. Cât mi-a fost de insuportabilă acéstă posiţiă totuşĭ nu mi-a lipsit óre-care variaţiă, şi acésta tocmai când veni rĕsboiul ruso-turc.

Cuartirul principal al Ţarului era tócmai vis-avis de ferestrile nóstre şi se părea, că oficerii din suita sa mai bucuros ar fi asediat locuinţa nóstră decât fortăreţele turceşcĭ.

Aicĭ mĕ auḑì cântând profesorul de musică, Franchetti şi ḑicea că ar fi descoperit în mine un tesaur de voce pentru operă.

Eu îl luai în rîs, însĕ el nu se lasă de entusiasmul sĕu şi, după-ce deşteptă în mine óre-care ambiţiă, mĕ făcù sĕ ies din pensionat şi afară de el, sĕ vedem printr'o esaminare practică décă era nedreptăţit entusiasmul bĕtrânului profesor.

Câte-va óre în conservator mĕ făcură sĕ cred în talentul meu, şi la insistenţa intendentului, Prinţul Ghica, me hotării sĕ fac o încercare pe scena teatrului român. In două drame şi o poesiă am creat eu rolurile ce aveam, şi publicul încuragiă pe începĕtórea cu multă căldură.

O representaţiă a lui Salvini deşteptă în mine un mare entusiasm pentru arta

rea autorităţii statului, doresce înflorirea fiă-cărei naţionalităţî deosebite (prin temnitî? — Red.) şi interesele lor le va promova. (Prin închidere de scóle şi persecuţiunî de tot feliul? — Red.)

Saşii bětrânî în cercul Ghimbavului.

Erî, în 8 Septemvre n. c., au ţinut Saşii bětrânî din cercul Ghimbavului o adunare în Rêşnov, în vederea apropiatei alegerî de deputat dietal în acest cerc. Despre decursul adunărei ni-se comunică următórele:

Primul vorbitor a fost advocatul din Braşov, Carol *Adam*, care rostì în limba săséscă un discurs, ce, după tótă matematica socotit, a stat în raport absolut invers cu numěrul audhitorilor, căcî esceptionând pe străinî, dintre Rêşnovenî abia vor fi fost până la 50 de inşî, carî s'au presentat la numita adunare.

In vorbirea sa, d-l C. Adam arătà pe rênd, carî sunt tendinţele şi principiile, de carî se conduc diferitele partide politice din ţéră, ajungênd la constatarea, făcută cu mult patos, că cea mai fericitóre şi mai vrednică de dragoste partidă pentru naţiunea săséscă este „*partida liberală*“, care în present stă la putere!

Amintind despre alianţa naţionalităţilor nemaghiare, spune, că în acea alianţă Saşii nu vréu sě între, pentru-că în deosebî: „mat dem Blcchem gòh'ich net!“ Spune apoi gesticulând, că ochii agerî ai dênsului au vědut odată o hartă, în carea „meny herren!“ tótă România, cu Bucovina de mână, cu Ardealul, Marmaţia şi Crişania în braţe şi cu Bănatul alăturea forma o singură ţéră, avênd ca capitală taman „Kronen“-ul (Braşovul)! In sfêrşit înbunéză pe toţî, şi încredinţéză că: legile bisericescî şi altele asemenea nu tind la maghiarisarea Saşilor, şi că partida Saşilor „verdî“ nu lucră în interesul bine priceput al naţiei, ba îşî trădéză chiar némul, pornind pe alte căi şi luptându-se a alege alt deputat, decât cel candidat de partida „moderată“, care e partidă probată şi cuminte, aşedată şi domólă!

După vorbirea d-lui C. Adam, în carea se înţelege, icî şi colea, la câte-o frasă, ascultătorii puneau punctul prin câte-un „hoch“ aşedat şi bětrânesc, cum e şi caracterul partidei din care fac parte, ia cuvêntul candidatul Dr. C. Schmidt. Acesta cu tot avêntul a spus, că el, décă o fi şi-o fi şi-o fi sě ajungă deputat, va pădi cu tótă sfinţenia şi-o ţiné la programul formulat la 1890, al naţiunei săsescî, căcî nu află nimic mai de folos, decât a fi cucernic şi prietin faţă de stăpânitorii dilei, ca în chipul acesta orî de câte-orî se va pune sub ciocan făurirea vre-unei legî, el stând acolo aprópe sě pótă din vreme cere ca, pe partea de către Saşî, sě ese legea cevaşî mai netedă. ca sě nu-i sgârâe de tot! etc.

In sfêrşit unul din alegětorii răşnovenî, luând cuvêntul, esprimă în numele partisanilor sěi încredere candidatului Dr. Schmidt, pentru care va lupta sě reuşéscă, ca naţia săséscă sě o fericéscă! — Prin câte-va cuvinte rostite de conducětorul adunărei, acésta se disolvà între strigăte de „hoch!“

„Tinerimea“ la Asociaţiune.

La articulii publicaţî sub acest titlu în nrii 187 şi 188 ai „Gaz. Trans.“, primim următórea întêmpinare:

Braşov, 6 Septemvre st. n. 1895.

In „Gazeta“ de Joi s'a scris în articolul de fond întitulat „Tinerimea la Asociaţiune“ între altele:

„Planul“ — „ca pretinşii ei combatenţî (ai „Tribunei“) sě pótă intra cu mai mare uşurinţă în comitetul Asociaţiunei“, — s'a dat de gol în decursul şedinţei a doua a Asociaţiunei, când a venit rêndul raportului comisiunei candidătóre. Atuncî s'au vědut ghiarele pisicei, ce era ascunsă în sac. Spre marea surprindere a raportorului însu-şi, un membru din comisiune, care făcea parte din cei 16, carî au subscris propunerea lansată în numele tinerimei, a anunţat de-odată vot separat, pentru-că comisiunea nu a ţinut în destul sémă de pretensiunile grupului şi nu a ales pe cutare la cutare şi cutare loc“.

Mě sciu de tot curat în sufletul meu, éră de altă parte sunt sigur, că ómenii, carî cunosc feliul acţiunei nóstre dela adunarea generală a Asociaţiunei din ăst an, după ideile, ce s'au susţinut acolo, şi cunosc apoi şi feliul cum stăm noi adhî cu Asociaţiunea, *nu mě vor bănui nicî pe mine, nicî pe ceilalţî 16, de a fi avut cine scie ce planurî*“; — de aceea cred, că în privinţa scopului, ce l'am urmărit şi eu, pe lângă ceilalţî amicî, nicî nu mai e lipsă sě dhic ceva acum şi la acest loc.

De nicî o preocupaţiune nu am fost condus!

Mě simt însě îndatorat a da deslusirî la o altă cestiune, care e fals arătată în articolul sus-numit, şi care mě privesce pe mine personal. Şi anume: Nu e adevěrat, că „spre marea surprindere a raportorului însu-şî“ am „anunţat — eu eram — deodată vot separat în adunarea generală etc.“! Votul separat l'am anunţat *şi* în comisiunea candidatóre, eu şi amicul meu Dr. Silviu Moldovan, arătând *şi acolo* motivele şi resonul părerii mele. Nu putea fi decî surprins nicî raportorul, nicî ceilalţî membri.

Şi vot separat a trebuit sě dau faţă de lista maiorităţii din comisiune, de-óre ce eu eram şi sum convins, că până când scopul Asociaţiunei e cel arătat în Statute, şi până când Asociaţiunea e pentru *literatura* şi *cultura* poporului român, persóna D-lui George Bogdan Duică e mai potrivită de a fi în comitetul Asociaţiunei, decât a D-lui Al. Lebu, susţinut de ceilalţî membrii ai comisiunei, şi anume de D-nii Francisc L. Hosszu, Dr. A. Mureşianu, Dr. V. Hosszu, Nicolae Ivan, Dr. Bunea, Dr. Oct. Russu şi Dr. I. Mihu. Pe D-l Bogdan îl cunosc de un bun scriitor şi literat, éră pe D-l Lebu de un bun econom de câmp şi de vite. Şi astfel fiind convingerea mea, era natural, ca sě susţin candidatura D-lui Bogdan faţă de D-l Lebu, şi după ce maioritatea comisiunei a stăruit nu sciu din ce resóne — cu totă puterea, ba şi cu fel de fel de ameninţărî, pentru D-l Lebu, sě declar — în comisiune — că părerea mea o voiu presenta şi în plenul adunării.

Tot pentru D-l Bogdan am fost şi eu şi D-l Dr. Silv. Moldovan, când s'a candidat la postul de redactor al „Transilvaniei“ şi secretar I faţă de D-l Dr. Diaconovich Şi aci eram cu D-l Dr. Moldovan de convingerea, că D-l Bogdan Duică e mai bun redactor decât D-l Diaconovich; vot separat nu s'a mai însinuat însě.

Incolo nu m'am mai amestecat; am lăsat sě se compună lista de candidare după voia maiorităţii. Aşî fi fost mulţămit cu atât, ca sě se deie ocasiune D-lui Bogdan Duică de a se face némului folositor pe terenul deschis de Asociaţiune. Şi, după cum s'a constatat, întrégа adunare generală era de părerea acésta, afară de persónele oficióse şi încă vre-o câţî-va inşî, carî au simţit, că póte e bun momentul, pentru de a-şî câştiga acte de recomandaţiune.

Dér D-l Bogdan a renunţat, după cum sě scie, de a mai fi ales, şi astfel s'a isprăvit tótă afacerea.

Dr. Iosif Blaga.

Fără a prejudeca unui eventual rěspuns din partea autorului articulilor amintiţî în acéstă întêmpinare, şi fără de a voì sě tragem la îndoiélă bunele intenţiunî ale d-lui Blaga, ne vedem nevoiţî a face unele observărî la cele espuse de d-sa:

Va fi fost natural, ca d-l Blaga sě-şî susţină candidatul, dér *fórte nenatural şi cu totul de necredhut* este ce ne spune d-sa, că maioritatea comisiunei ar fi stăruit „cu tótă puterea, ba şi cu fel de fel de ameninţărî pentru d-l Lebu“. Fiind odată şépte membri contra doi de-o părere, n'aveau sě desvólte nicî o putere, cu atât mai puţin sě'şî ia refugiu la ameninţărî pentru a-şî valora votul lor în sînul comisiunei. Stăruinţa „cu tótă puterea şi cu fel de fel de ameninţărî“ era aşa-dér în casul de faţă mai firesc sě se facă din partea minorităţii, décă îi era aşa de mult sě scótă pe Duică în locul lui Lebu. Cu acésta se potrivesce şi afirmarea d-lui Blaga, că n'a vrut sě cedeze, „declarând în comisiune, că părerea sa o va presenta şi în plenul adunării“.

Este straniu şi neusitat, ca cele ce se petrec în sînul unei comisiunî sě se discute în public, dér după ce d-l Blaga a suscitat o ast-fel de discusiune, sě ne permită a-i spune, pe basa informaţiunilor, ce le avem, că e posibil, ca d-sa şi cu colegul sěu sě fi „*ameninţat* cu votul separat“, dér comisiunea n'a credhut, că vor şi esecuta ameninţarea lor, deórece acesta era un cas ne mai pomenit de bruscare a votului comisiunei şi era şi prea riscată o asemenea procedere în faţa adunării, fiind-că aicî se trata nu de un membru meritat al Asociaţiunei, ci de un membru nou, care numai cu ocasiunea acestei adunărî se înscrisese între membrii societăţii. Pentru acésta vorbesce şi faptul, că raportorul comisiunei, d-l Dr. Aug. Bunea, n'a făcut în raportul sěu nicî o amintire, că s'ar fi anunţat vr'un vot separat la punctul cutare séu cutare. Şi d-l Bunea, credem, este un bărbat destul de versat cu asemenî lucrurî, ca sě nu trécă cu vederea un vot separat, décă acesta ar fi fost anunţat în tótă forma şi în mod clar şi neîndoios în sînul comisiunei.

Dhice apoi d-l Blaga: Incolo nu m'am mai amestecat; am lăsat sě se compună lista de candidare după voia majorităţiî.“

Dér ce era sě şi facă alta d-l Blaga? Nu cum-va este de părere, că orî ce minoritate póte sě se impună cu forţa majorităţii, când are pe câte-un Duică în scart? Dealtmintrelea membrii comisiunei vor fi luat act de generositatea d-sale şi acésta îi va fi şi întărit în credinţa, că nu se va separa, împreună cu colegul d-sale, de votul ei.

„Aş fi fost mulţămit cu atât“, dhice mai departe, „sě se dea ocasiune d-lui Bogdan-Duică' de-a se face neamului folositor pe terenul deschis de Asociaţiune.“

Aşa-déră d-l Blaga e de părere, că Bogdan-Duică póte fi folositor numai ca secretar I al Asociaţiunei, orî cel puţin ca membru ordinar în comitetul ei, ér ca membru suplent, cum a fost ales tot la stăruinţa d-sale, nu?

D-l Bodgan nu este tocmai aşa de tînĕr. Cine l'a împiedecat pe d-sa de-a se face mai curênd membru al Asociaţiunei şi de a deveni neamului folositor pe terenul deschis de ea? Şi cine póte sě'l împiedece de a face acésta cu tótă rîvna în viitor? Credeţî, că va protesta cine-va, décă d-sa va avé zelul şi ambiţia de-a deveni de pildă cel mai activ colaborator literar al fóiei Asociaţiunei.

Era, după noi, mult mai prudent, décă d-l Blaga nu mai scormonea cestiunea, ce ecou a produs în adunare votul separat al d-sale, ce ecou cu deosebire a produs discursul, cu care candidatul, pe care minoritatea voia sě-l impună, d-l Bogdan-Duică însu-şî s'a recomandat adunării, trăgênd o paralelă ciudată între sine şi d-l Lebu, precum şi ecoul, ce l'a produs şi vorbirea ameninţătóre a rěsboinicului candidat de advocat Augustin Nicóră, care cu o cutezare uimitóre spunea celor de faţă, că ei, grupul, îi vor sili cu forţa sě priméscă votul lor separat.

Proverbul german dhice: când cineva are unt pe cap, sě nu se plimbe în sóre. Regretăm, că d-l Dr. Blaga n'a ţinut sémă de acéstă sentinţă filosofică, fiă décă nu pentru sine, cel puţin pentru soţii sěi, şi de aceea ne mărginim a constata, că orî-ce ar fi cugetat adunarea, după debutul celor cu „votul separat“, ea a respins cu indignare încercarea de a-o terorisa şi că în urma acésta d-l Bogdan a renunţat a mai fi ales membru ordinar, ér d-l Blaga şî-a retras votul şi propunerile separate. In faţa acestui fapt, ce se póte constata de toţî cei ce au fost de faţă, este ridiculă. décă nu chiar rěutăciósă observarea despre cei

---

dramatică şi îmî părea că îmî tot şoptea cineva: „acesta este drumul pe care ai sě-l urmezî“. Salvini însuşî după câte-va probe mě încuragià în părerea mea şi m'ar fi luat ca elevă în societatea sa, décă nu s'ar fi spus atât de mult tatăl meu. Salvini se duse; dér eu nu mě odihnii până nu înduplecai pe tatăl meu prin linguşirî sě se învoiască, ca sě mě duc la Paris şi sě mě perfecţionez în arta acésta. Plecai cu mama mea, nu ajunsei însě la ţîntă, căcî frumósa Dunăre mi-se puse în cale.

Oprindu-mě în Viena sě cercetez nisce amicî, mě dusei la „Burgteatru“. Mi-se părù, că ajunsei într'o lume magică, fete frumóse cu ramurî de florî mě chiămau sě joc; îmî părù totul ca un vis frumos care mi-a captivat simţurile.

In deosebî prestaţiunea marei Charlotte Wolter ca Adrienne Lecouvreur mě entusiasmà, mě făcù sě-mî ies din fire; fiă-care cuvênt din buzele ei, fiă-care mină, fiă-care mişcare o urmăriam cu atenţiune încordată; o presimţire îmî spunea, că aicî aşî fi găsit pe măiestra artei, pentru care mě străduiam din tot sufletul, şi din ei tusiasmul pentru regina teatrului german sě născù entusiasmul pentru acesta însuşî.

„Mamă rěmânem în Viena!“ Numai atât vorbii după representaţiă şi noi rěmaserăm.

Orî-cât de resolută a fost însě hotărîrea mea, tot aveam óre-care îndoială. Mě dusei la Hofratul von Weilen şi îl rugaiŭ sě mě priméscă în şcóla de teatru.

„Invaţă întâiu nemţesce!“ Acésta a fost esenţa resoluţiei binevoitóre, care îşî avù efect. Mě apucaiu cu mult zel de învěţarea limbei pe care am iubit'o îndată ce am audhit'o din gura lui Wolter; cercetaiŭ şcóla mănăstirei din Wöhring şi pe lângă acésta mai luaiŭ instrucţiă în vorbire dela artistul de curte D-l Altmann.

Instrucţia durà trei anî. In restimpul acesta mě înduplecà unul dintre primii pianiştî vienesî sě învěţ a cânta; făcui şi acésta însě îndemnul de a deveni actriţă aşa fù de tare, că îmî era imposibil de a-l mai opri.

Mě simţii fericită, când profesorul îmî declară, că am progresat cu limba atât de mult, încât pot încerca sě mě priméscă în şcóla de teatru.

Acum mě aflam în elementul meu. Invěţai cu plăcere şi diliginţă, şi orî-ce resultat orî-ce recunoscinţă mě îndemna şi mai mult a-mî desvolta talentul.

Un joc de probă înaintea regisorului Burgteatrului mě făcù a spera un succes bun în viitor pentru silinţele mele şi obţinerea medaliei de aur la concurs fù sigilul promisiei sórtei mele.

Ce s'a întêmplat mai departe, cum îmî resărì sórele, cum însě în viéţa şi străduinţele mele n'au lipsit nicî nori grei, acésta o sciu toţî. In viéţa acésta însě atât de schimbăciósă şi în bine şi în rěu am avut tot-déuna în vedere: iubirea pentru vocaţia mea şi voinţa cinstită a-o îndeplini cu demnitate. Mě bucur, că am fost înţelésă de publicul vienes şi aş dori sě rěmână totdéuna aşa ca sě nu am ocasiă vre-odată sě-mî istorisesc mie însu mî séu altora cum m'am depărtat de...... teatrul german.

aelumag.

vre-o câţî-va inşî, carî ar fi voit sĕ-şî câştige „acte de recomandaţiune.“ — S'au recomandat în de-ajuns separatiştii şi grupiştii. Cine putea sĕ le mai facă concurenţă?

SCIRILE ḌILEI.

— 28 August.

† **Archiducele Ladislau**, care, cum scim, a rĕposat Vinerea trecută, a fost fiul archiducelui Iosif, inspectorul general al honveḍimei, vĕrul Maiestăţii Sale. Tinĕrul archiduce a împlinit la 17 Iulie 20 anî, când fù declarat majorén şi tot-odată membru al camerei magnaţilor. Mórtea lui a produs doliu mare în casa domnitóre. Ḍiarele ungurescî au apărut mare parte încadrate în negru din acest incident, manifestând în genere marî simpatii pentru linia acósta „cea mai maghiară“ a casei domnitóre, care prin mórtea archiducelui a fost aşa greu lovită de sórte. In Pesta se fac marî pregătirî pentru înmormêntare, care se va face Miercurî.

—o—

Metropolitul Miron şi pastorala episcopilor. Faţă cu scirea lansată prin ḍiare, că Escelenţa Sa Metropolitul *Miron Romanul* nu va accepta pastorala comună stabilită în conferenţa episcopilor catolicî, ci va da împreună cu episcopii sĕi sufragani o pastorală deosebită, „Kolozsvár“ scrie în numĕrul sĕu mai nou următórele: „Scirea acésta nu corĕspunde adevĕrului, deóre-ce *Metropolitul Miron Romanul a fost de faţă la conferenţa dela Buda, şi acolo*, Duminecă la 2 óre p. m., când s'au încheiat desbaterile, *a subscris şi el ambele pastorale*, în presenţa tuturor prelaţilor bisericescî, câţî erau de faţă. Metropolitul va publica aşadéră aceste douĕ pastorale în solidaritate cu ceialalţî prelaţî bisericescî. Decsebirea va fi numai, că pastorala adresată către popor şi scrisă în limba maghiară, el o va da în limba valahă. Rĕtăcirea ḍiarelor vine de-acolo că episcopii subordinaţî Consistoriului metropolitan din Sibiiu au *voit sĕ dea o pastorală comună, pe care însĕ metropolitul n'a vrut s'o subscrie*“.

—o—

Noul edificiŭ gimnasial din Blaşiu, spune „Unirea“ s'a inaugurat Dumineca după S-ta Liturgie. La sfinţirea edificiului a fost de faţă corpul profesoral, tinerimea studiósă şi mai mulţî domnî străinî, carî şi-au adus fiiĭ şi ficele lor la scólele din Blaşiu. Prelegerile s'au început în salele cele nouĕ, carî sunt luminóse şi spaţióse. Deşi edificiul, care a costat la 44,000 fl., e terminat, totuşî colecta pentru el şi acum e bine-venită şi chiar dorită, cacî fondul, din care se susţine gimnasiul, e peste mĕsură îngreunat.

—o—

Fundaţiunea Gozsdu. Membrii fundaţiunei Gozsdu au ţinut şedinţe în 28, 29, 30 şi 31 August a. c. în Sibiiu. In aceste şedinţe s'au votat stipendii în sumă de 28.529 fl. şi 10 cr. la 113 stipendiştî şi anume la 81 stipendiştî vechî şi la 29 stipendiştî noi. După specialităţî sunt: juriştî 57, mediciniscî 17, filosofi 8, technicî 10 silvicultorî 2, comersanţî 4, scóle medii 15.

—o—

Censură de advocat. Ni-se scrie, că în ḍilele de 4, 5 şi 7 Septemvre n. c. d-l Dr. *Gavril Suciu* a depus censura de advocat la tabla r. din Mureş-Oşorheiŭ cu succes bun. — Felicitările nóstre.

—o—

Podul de peste Dunăre. Inaugurarea grandiosului pod de peste Dunăre s'a fixat în mod definitiv pe ḍiua de 15 Septemvre viitor. La acéstă serbare vor asista şi MM. LL. Regele şi Regina României, toţî d-nii miniştri, deputaţi şi senatorî şi un mare numĕr de persóne de distincţiune. Este probabil, că se vor trimite invitărî şi presei din străinătate, precum şi diferitelor case marî de construcţii.

—o—

Coróne eterne. Din incidentul morţii D-nei *Victoria V. Stinghe*, năs. C. Popovicî din Braşov, domiciliată în Buzĕu, P. O. Dn. protopop *Ioan Petric* a trimis comitetului parochial subscris, în locul unei coróne peritóre, banî 10 coróne, drept cununî neperitóre ca contribuţiune la fondul pentru scolarii românî sĕracî, înfiinţat în memoria iubiţilor rĕposaţî. Se chitéză acésta sumă în acest mod şi se arată, că s'a adaus la numitul fond. — Braşov, 28 August 1895. *Comitetul parochial român gr. or. din Cetatea Braşovului.*

—o—

Frica de coleră. Ministrul unguresc de interne a dat o circuară către tóte autorităţile administrative, prin care le provócă, ca avênd în vedere apropiarea colerei de graniţele ţerei nóstre, sĕ îngrijéscă cu tótă energia şi cu cea mai mare atenţiune de îmbunĕtăţirea stărilor sanitare.

—o—

Un lucrător milionar. Ḍilele acestea fù înmormêntat în Chichinda-mare o raritate de lucrător. Numele acetui individ era Gavra Budisin, care a umblat în viéţa sa întrégă în haine simple, próste, éră la mórte a lăsat o avere frumósă de aprope un milion fl. Acéstă sumă colosală de parale fù adunată cu multă sudóre de bietul om, care se ocupa cu lucru de pământ. Budisin a trăit în viéţa sa întrégă într'o simplicitate spartană.

—o—

Un copil cu doue capete. In nósptea de 16—17 August n. c., femeia Rada Niţoi Ión Drăgan, din comuna Cobia, judeţul Dâmboviţa, în România, a născut o fetiţă cu douĕ capete; fata a fost botezată şi trăesce, însĕ nu este destul de sănĕtósă.

Catedra de limba română
dela Oradea-mare

(Intêmpinare,)

D-l Dr. Fr. Bran, catechet şi profesor de limba română la gimnasiul romano-catolic din Oradea-mare, ne trimite următórea întêmpinare:

Oradea-mare, 7 Sept. 1895.

Mĕ mir, cum „Românul“ Gazetei, (Nr. 189 dela 25 Aug. (6 Sept. a. c.) carele pretinde a sci causa şi împrejurările clătinărei catedrei de limba română dela Oradea-mare, în acest respect mĕ învinovăţesce *chiar pe mine*. Căcî cine scie causa şi cunósce împrejurările, acela trebue sĕ scie: 1) Că eu ca profesor, pe cât m'au iertat debilele mele puterî, totdéuna mi-am împlinit esact oficiul meu, şi că, pentru propunerea *regulată* şi *obligătóre* a limbei române, eu am făcut tot posibilul; 2) Că ministrul de culte şi instrucţiune publică încă în Mai 1894 — numai decât după mórtea fostului profesor, va sĕ ḍică atuncî, când eu la nicî un cas nu puteam fi *informat* la forul „competent“ — a declarat că, „din respecte pedagogice“, e decis a încredinţa propunerea limbei române unuia din corpul profesoral, cum a făcut şi în alte locurî (Sătmar, Baia-mare etc.); şi că guvernul diecesan, de atuncî şi până astăḍî, n'a întrelăsat a încerca tóte pentru asigurarea catedrei; 3) Că limba română nu s'a declarat numai pentru Oradea de studiu facultativ, şi că acéstă declarare nu în Oradea îşî are causa!

Dr. F. Bran.

Ne pare rĕu, că d-l Dr. F. Bran, dela care am fi aşteptat sĕ tracteze cestiunea acésta pe lung şi pe larg încă cu un an înainte, crede a-şî fi împlinit datoria printr'o întimpinare atât de neclară şi laconică, ca acésta. La afirmarea, că în decursul anului şcolastic trecut „abia a ţinut 10—20 óre din limba română“, d-l Bran se mărginesce a spune, că *„pe cât l'au iertat debilele puterî“* întotdéuna şî-a făcut datoria. Asta ar însemna, că décă „debilele puterî“ nu l'ar fi iertat sĕ-şî facă de loc datoria, d-sa pentru aceea totuşî şî-a făcut'o deórece *„et voluisse satis est“*.

Apoi nu ajunge a spune, că „guvernul diecesan n'a întrelăsat a face tóte pentru asigurarea catedrei, şi că „limba română nu s'a declarat numai pentru Oradea de studiu facultativ“. Sciam şi noi, că nu s'a declarat numai pentru Oradea, dér din împrejurarea, că s'au comis şi în alte părţî volnicii de felul acesta, nu urméză, ca noi sĕ considerăm noua încălcare a dreptului nostru de limbă ca ceva natural, de care nicî n'ar mai merita sĕ vorbim, cum se vede c'o consideră d-l Bran.

Nu ajunge asigurarea, că „s'a făcut ce s'a putut“, ci vrem sĕ se scie anume, ce şi cum s'a făcut, căcî suntem în luptă de apĕrare, şi nu ne este ertat a retăcé încălcările şi volniciile adversarului, care prin asemenî menagiărî numai încuragiat se póte simţi,

D-l Bran, ca unul dintre cei mai bine informaţî în causă, are datorinţa de-a da măcar acum, în césul al 11-lea, lămurirî amĕnunţite, căcî se tractéză de-o cestiune gravă, împreunată cu multă responsabilitate.

Convocare.

Reuniunea învĕţătorilor rom. gr. or. din districtul X-lea Braşov, al Archidiecesei Transilvaniei“ îşî va ţinea adunarea sa generală la *25*, *26* şi *27 Septemvre* st. v. a. c. în comuna *Rotbav* cu următórea

Programă:

Membrii reuniunei vor asista Lunî *25 Septemvre la 9 óre* a. m. în corpore la serviciul divin împreunat cu învocarea Duchului sfânt şi parastas în memoria membrilor decedaţî ai reuniunei. Va urma apoi:

Sedinţa I Lunî 25 Sept. la 10 ore a. m.

1. Deschiderea şedinţei prin presidiu.
2. Constatarea membrilor presenţî.
3. Raportul general al comitetului despre activitatea sa în decursul anului 1894/95.
4. Raportul cassarului despre averea reuniunei.
5. Raportul bibliotecarului.
6. Alegerea comisiunilor revĕḍĕtóre şi de scontrare.
7. Raportul special al comitetului asupra temei lucrate în despărţĕminte: *„Carî sunt manualele cele mai practicabile din obiectul religiunei spre a puté fi folosite cu succes în şcolele nóstre elementare?“*

Şedinţa a II-a Lunî 25 Septemvre la 3 óre p. m.

8. *„Uniformitatea terminologiei în obiectul limbei materne“*.
9. Raportul special al comitetului asupra temei lucrate în despărţĕminte: *„Descrierea sobolului“*, prelegere practică.

Şedinţa a III-a Marţî 26 Septemvre la 9 óre a. m.

10. Raportul special al comitetului reuniunei asupra temelor lucrate în despărţĕminte:

a) *„Carî sunt manualele cele mai practicabile din obiectul limbei materne spre a puté fi folosite cu succes în şcolele nóstre elementare?“* b) *„Care ar fi materialul cel mai potrivit din obiectul limbei maghiare pentru şcólele nóstre poporale, împărţirea lui după cursurî şi modul de predare?“*.

Şedinţa IV-a Marţî 26 Septemvre la 3 óre p. m.

11. Discusiune asupra proiectului de *„Regulament pentru organisarea învĕţămêntului în Metropoliă“*.

Şedinţa V-a Mercurî 27 Septemvre la 9 ore a. m.

12. *„Cultivarea simţului de iubire al elevului către locul natal“*, temă lucrată de d-l preşedinte *I. Popea*.

Şedinţa VI-a Mercurî 27 Septemvre la 3 óre p. m.

13. Raportele comisiunilor.
14. Stabilirea budgetului pro 1895/96.
15. Propunerî de sine stătătóre.

Din şedinţa comit. central al reuniunei ţinută la 9 Iunie v. 1895.

I. Dariu m. p. v.-preşed.
Nicolae Bârsan m. p. secretar I.

Concurs.

Pentru ocuparea catedrei a patra de învĕţător (învĕţătóre) ordinariu la scóla civilă de fete a Asociaţiunî din Sibiiu, se escrie concurs repeţit cu terminul până la *20 Septemvre n. c.*

Petenţii (petentele) sĕ inainteze cererile până la terminul indicat, Comitetului Asociaţiunei în Sibiiu (Nagy Szeben, Mühlgasse 8,) pe lângă următórele documente:

1) Atestat de botez; 2) document despre cualificaţiunea recerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de învĕţătorî (învĕţătóre) ordinarî la scólele civile; 3) arătare despre studiile pregătitóre şi despre ocupaţiunea de până acum; 4) arătarea specialităţii, pentru care sunt pregătiţî şi cu deosebire, 5) sĕ dovedéscă, că posed perfect *limba română* şi *limba germană* în vorbire şi scriere.

Cunóscerea şi capabilitatea de-a propune perfect limba germană se consideră de condiţiune absolută la conferirea acestui post.

Concurentul, care va fi ales învĕţător (învĕţătóre) ordinar, se obligă a propune pe sĕptĕmână până la maximul órelor de învĕţămênt, prevĕḍut în legea statului.

Invĕţatorul ordinar, până când e provisor, primesce salar anual de 700 fl. şi 150 fl. banî de cuartir, solvit în rate lunare anticipative, ér devenind definitiv, primesce salar anual de 900 fl., banî de cuartir 200 fl., 5 cuincuenale à 100 fl. şi drept de pensiune dela stat, unde va solvi taxele prescrise pentru pensiune; învĕţătórea provisoriă primesce salar anual de 400 fl. şi întrégă intreţinere în internatul scólei, ér ca definitivă primesce salar anual de 600 fl., întréga intreţinere în internat, cuincuenale şi drept de pensiune, ca învĕţătorul; avênd însĕ locuinţa în internat va da directórei mână de ajutor şi la alte agende ale internatului.

Cererile intrate după terminul ficsat nu se iau în considerare.

Sibiiu, din şedinţa comitetului Asociaţiunii transilvane, *ţinută la 5 Septemvre* 1895.

Dr. Il. Puşcariu, v.-preşed.
Dr. V. Bologa. secr. II.

Scirî telegrafice.

Budapesta, 9 Septemvre. Până acum încă nu-i este permisă nimĕruia întrarea la catafalcul archiducelui *Ladislau*, aşeḍat în palatul archiducelui Iosif.

Viena, 9 Septemvre. Majestatea Sa a plecat erî séra la Stettin.

Viena, 9 Septemvre. Contele *Badeni* vine la Viena la finea sĕptĕmânei acesteia. Probabil, că deja e în stare a aşterne Majestăţii Sale lista noilor miniştri austriacî.

DIVERSE.

Descoperirea Americei încă nicî acum nu-i pe deplin lămurită. In broşura cea mai nouĕ a revistei „Fortnighty Review“ apărù un articul scris de căpitanul Gambier, care vrea sĕ dispute gloria lui Columb de-a fi descoperit noul continent numit America, ḍicênd, că la descoperit ci un căpitan de marină cu numele Cousin din Dieppe. El ḍice adecă, că Cousin a fost ajuns deja la 1488 în gurile Amazonului, prin urmare a pus cu 4 anî mai înainte piciorul în lumea nouĕ de cât Columb, care a descălecat la San Salvador.

O luptă între crocodilî. In grădina zoologică din Anvers, unde sunt acum mulţî crocodilî, s'a întêmplat deună-ḍî o luptă crâncenă între doi din aceştî monştri. Intr'un basin al grădinei sunt şése crocodilî de câte doi metri lungime. Ei trăiau în cea mai bună concordie, până ce într'o ḍi se apucară la harţă, nu se scie pentru ce: póte din amor séu din invidie pentru o bucată de carne; destul că cei doi rivalî se năpustiră de odată turbaţî unul asupra altuia cu gurile căscate şi pline de nisce dinţî ca un ferestrĕu mare. Un crocodil puse laba pe ochiul celuilalt, dér acesta îl apucă iute cu dinţii de partea de sus a botului. Animalul apucat astfel se svêrcolea ca turbat ca sĕ scape, dér cela-l'alt nu-l lăsa şi a tot strans cu dinţii, până a rupt bucata şi a înghiţit'o cu sânge rece. Acésta a pus capĕt luptei. Invingĕtorul se uita érăşî impasibil ca altă dată, ca şi cum nu s'ar fi întêmplat nimic şi chiar cel muşcat deveni nemişcat şi nepăsător ca de obiceiu. Dér era îngrozitor la vedere. Partea de sus a botului lipsea cu totul, încât i-se vedea limba şi dinţii teribilî din falca inferióră. Cu tóte astea se crede, că animalul se va vindeca uşor, rĕmânênd. negreşit, mutilat. Se ḍice că fórte rar se întêmplă o asemenea luptă între aceste bestii aquatice.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Septemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	122.50
Renta de coróne ung. 4% . . .	100.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	131.75
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.50
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	148 —
Renta de hârtie austr.	100.80
Renta de argint austr.	101 20
Renta de aur austr.	122.45
Losurĭ din 1860	155.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	1067.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	490.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	408.10
Napoleondorĭ.	9.59
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.07½
London vista	120.80
Paris vista	47.75
Rente de corone austr. 4%. . .	101.65
Note italiene.	45.65

Cursul pietei Brasov.

Din 9 Septemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.54	Vênd.	9.57
Argint român.	Cump.	9.50	Vênd.	9.54
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.56	Vênd.	9.59
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	5.67
Ruble rusescĭ	Cump.	128	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	58.80	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

N-rul 10670—1895

Publicaţie.

Asupra predărei lucrărilor preliminate cu 2034 fl. 91 cr. v. a. referitóre la **introducerea conducerei de apă** prin sulinare de pământ din canalul stradei prundului prin strada orfanilor, prin strada gimnasticei, strada nouĕ de sus, uliciόra lăcătuşilor până la canalul deschis din strada castelului se va ţiné **Joi în 12 Septemvre a. c.** la oficiul orăşenesc economic o pertractare scripturistică de oferte.

Reflectanţii au de a-şi ascerne cel mult până în **12 Septemvre a. c. la prândĭ 12 óre**, în mânile substitutului de primar, senatorului Carol Jacobi, ofertele scripturistice provĕdute cu timbru de 50 cr. şi cu un vadiu de 100 fl.

Oferentul are de a aminti în ofertul sĕu, provĕdut cu propria subscriere şi cu amintirea locuinţei atât în cifre cât şi în litere, scădĕmentul procentual din amintita sumă preliminată. Totdeodată are sĕ conţină ofertul declaraţiunea, că oferentului 'i sunt cunoscute condiţiunile de ofert şi acele contractuale şi că se supune lor.

Aceste condiţiunĭ, precum şi planul şi preliminarul de oferte se pot până în ḑiua pertractărei de oferte esamina în decursul órelor de oficiu la oficiul economic orăşenesc.

Braşov, 30 August 1895.

657,1—2. **Magistratul orăşĕnesc.**

☞ Numere singuratice à 5 cr. se potŭ cumpĕra în din „Gazeta Transilvaniei“ librăria Nicolae Ciurcu.

Sosirea şi plecarea trenurilor în Braşov.

Sosirea trenurilor în Braşov:

1. Dela Pesta la Braşov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéţa.
Trenul de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după améḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 21 min. diminéţa.
Trenul mixt: 1 óră 14 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 16 min. séra.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşov.

Trenul mixt: 8 óre 20 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Braşov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braş.

1. Dela Braşov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Braşov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de améḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 9 óre 5 min. diminéţa.
„ „ 5 „ 13 m. după am.
Trenul mixt: 9 óre 30 min. séra.

4. Dela Braşov la Ch.-Oşorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 5 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul mixt: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Braşov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia, Dumineca şi la sĕrbătorĭ.

Anunciurĭ
(inserţiunĭ şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administraţiunĭ. In casul publicărei unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Admi istr. „Gazeta Trans“

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ.	3 fl. —
Pe şese lunĭ.	6 fl. —
Pe unŭ anŭ.	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ.	10 fr.
Pe şese lunĭ.	20 fr.
Pe unŭ anŭ.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ.	2 fl. —
Pe şese lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ.	8 francĭ.
Pe şese lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a aráta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

T ;rafia A. Mureşianu, Braşov.